

CO, SŁOICZKU, MASZ W KOSZYCZKU?

Maciej Dorwgiel

KATEGORIA WIEKOWA: 10-14 LAT

Mazowsze.
serce Polski

ADRESAT: uczniowie w wieku 10–14 lat.

CZAS ZAJĘĆ: 45 minut plus projekcja odcinka serialu *Słoiki*.

SŁOWA KLUCZOWE: wiedza o społeczeństwie, edukacja regionalna, migracja.

WPROWADZENIE

Migracja z różnych miast i miasteczek do stolicy Polski – Warszawy – dokonuje się na naszych oczach. Powoduje ona zmiany w mentalności zarówno rodowitych warszawiaków, jak i przyjezdnych. Obie grupy oswajają się ze sobą. W związku z migracyjnymi zmianami pojawiają się różne problemy, które tylko niekiedy udaje się przekuć w sukcesy.

Podczas lekcji zastanowimy się nad przyczynami i trudnościami migracji do Warszawy oraz wskażemy, z czego mogą być najbardziej dumni migranci przybywający do stolicy z różnych miast i miasteczek województwa mazowieckiego.

CEL OGÓLNY

Wzbudzanie refleksji nad przyczynami i szansami migracji ludzi z różnych części Polski (zwłaszcza z województwa mazowieckiego) do Warszawy oraz nad ich wkładem w rozwój stolicy.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- poznaje miasta i miejscowości województwa mazowieckiego;
 - poznaje regionalne potrawy i wyroby kulinarne;
 - zapoznaje się z zagospodarowaniem rolniczym poszczególnych powiatów;
 - poznaje przyczyny współczesnej migracji do stolicy;
 - rozwija nawyk krytycznego odbioru popularnych tekstów kultury (seriali telewizyjnych i piosenek);
 - doskonali umiejętność analizy tekstów źródłowych (mapy);
 - doskonali umiejętność pracy w grupie;
 - kształtuje umiejętność formułowania i prezentowania własnego zdania.
-

METODY PRACY:

- pogadanka,
 - klasyczna metoda problemowa,
 - giełda pomysłów (burza mózgów).
-

FORMY PRACY:

- praca z zespołem klasowym,
- praca indywidualna,
- praca w grupach.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- wydrukowany tekst piosenki (dla każdego ucznia),
- wydrukowana karta pracy nr 1 (dla każdego ucznia),
- projektor, komputer,
- 2 duże arkusze papieru, flamastry.

ZAŁĄCZNIK

1. Karta pracy

UWAGI POPRZEDZAJĄCE REALIZACJĘ ZAJĘĆ

Nauczyciel prosi uczniów, aby przed zajęciami na bezpłatnej platformie ipla.tv zapoznali się z dowolnie wybranym odcinkiem (najlepiej, aby każdy uczeń obejrzał inny odcinek) paradokumentalnego serialu *Słoiki* (serial jest także nadawany w stacjach telewizyjnych: Polsat, Polsat 2 oraz ATM Rozrywka). Podczas oglądania mają się zastanowić, w jakim celu ludzie migrują z różnych miejsc Polski (szczególnie z województwa mazowieckiego) do stolicy i z jakimi niedogodnościami muszą się mierzyć. Obserwacje hasłowo zapisują na kartkach.

BIBLIOGRAFIA

J. Choińska-Mika, M. Kulesza, K. Mika, W. Morawski, H. Wajs, *Mazowsze*, DAUNPOL Sp. z o.o. Wydawnictwo Kartograficzne, Warszawa 2011.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

<https://www.mazovia.pl/wydawnictwa/podrecznikmazowsze> (dostęp 26.06.2017).

PRZEBIEG ZAJĘĆ

CZĘŚĆ WSTĘPNA

1. Nauczyciel wyświetla teledysk do piosenki *Słoiki* w wykonaniu zespołu muzycznego Big Cyc (muzyczny motyw przewodni towarzyszący serialowi pod tym samym tytułem) – www.youtube.com/watch?v=WywOiYHG3tY (dostęp 25.02.2017).
Po wysłuchaniu piosenki i obejrzeniu teledysku prosi, aby uczniowie podzielili się swoimi spostrzeżeniami na temat utworu. W tym celu może zadać pytania pomocnicze:
 - Czy utwór wam się podobał? Dlaczego?
 - W jakim tonie był utrzymany?

- Kim są tytułowe słoiki?
 - Jaki jest stosunek wykonawców piosenki do słoików?
2. Nauczyciel wyjaśnia, że Big Cyc jest zespołem, którego twórczość charakteryzuje się kabaretowo-satyryczną prześmiewczością skierowaną w stronę różnych zjawisk: politycznych, społecznych, kulturowych.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

1. Nauczyciel upewnia się, że uczniowie wykonali zadanie, o które prosił przed zajęciami (obejrzenie odcinka serialu *Słoiki*). Dzieli klasę na dwie grupy. Zadaniem pierwszego zespołu jest

wypisanie (na zasadzie burzy mózgów) powodów, dla których ludzie migrują z całej Polski do Warszawy, a drugiego – zanotowanie przeszkód, jakie może napotkać ludność napływowa w stolicy. Nauczyciel zwraca uwagę, aby uczniowie korzystali z notatek wykonanych podczas oglądania fragmentów serialu, wniosków, które im się nasunęły po obejrzeniu odcinka, oraz z własnych spostrzeżeń. Prosi, aby każda grupa wybrała reprezentanta, który przedstawi wyniki jej pracy.

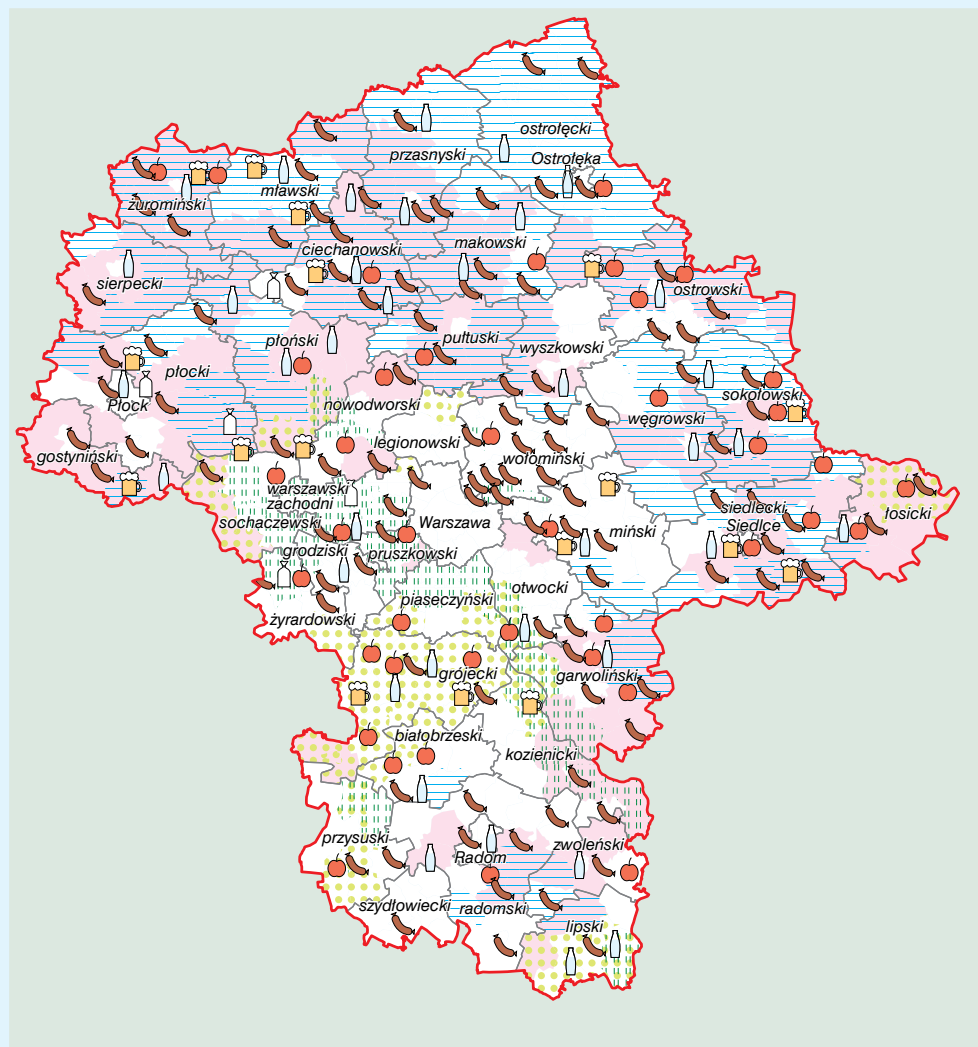
Przykładowe odpowiedzi:

- Podsumowanie pierwszej części zajęć. Nauczyciel zwraca uwagę na to, że często negatywne skutki migracji do stolicy wynikają z nastawienia jej

mieszkańców, którzy mogą okazywać swoją wyższość wobec przyjezdnych. Na tym konflikcie jest oparta znaczna część fabuły serialu *Słotki*. Podobnie jest z nastawieniem przyjezdnych do samych siebie. Z różnych powodów czują się gorsi, biedniejsi, słabsi. Najczęściej jednak okazuje się, że różnice między przyjezdnymi a rodowitymi warszawiakami nie istnieją lub szybko się zacierają, a z ich współpracy powstają projekty, z których korzyści czerpią wszyscy zainteresowani. Nauczyciel prosi uczniów, aby podzielili się swoimi wrażeniami po obejrzeniu fragmentów serialu *Słotki* i przedstawili własne opinie na temat sytuacji zaobserwowanych w filmach.

- Nauczyciel wyświetla mapę *Rolnictwo i przemysł spożywczy w województwie mazowieckim*. Zadaniem uczniów jest zlokalizowanie na mapie większych miast województwa mazowieckiego (jeśli jest taka możliwość – zaznaczenie ich na tablicy interaktywnej). Nauczyciel wyjaśnia legendę mapy.
- Nauczyciel rysuje na tablicy koszyk wiklinowy (rysunek może być schematyczny, ale na tyle duży, aby można było w środku przymocować karty z odpowiedziami uczniów). Rozdaje każdemu uczniowi kartę pracy (**załącznik nr 1**). Prosi, aby w górnej części słoika uczniowie wpisali nazwę powiatu, a w dolnej nazwę produktu spożywczego, który można wykonać z warzyw, owoców, przetworów mlecznych lub mięs zwierząt hodowlanych występujących w powiecie. Mają to być wyroby regionalne lub przysmaki, którymi można pochwalić się przed całą Europą. Podczas wykonywania zadania uczniowie mogą kierować się logiką wynikającą z obecności danego

Rolnictwo i przemysł spożywczy w Województwie Mazowieckim skala 1:1 770 000

Dominujące kierunki produkcji

- Bydło powyżej 40,6 sztuk na 100 ha użytków rolnych
- Trzoda chlewna powyżej 88,6 sztuk na 100 ha użytków rolnych
- Sady powyżej 5% użytków rolnych
- Warzywa powyżej 2% użytków rolnych

Przemysł rolno-spożywczy

- Cukrownie
- Zakłady mleczarskie
- Przetwórnictwo mięsa
- Przetwórnictwo owoców i warzyw
- Gorzelnie, winiarnie i browary

Źródło: J. Choińska-Mika, M. Kulesza, K. Mika, W. Morawski, H. Wajs, *Mazowsze*, DAUNPOL Sp. z o.o. Wydawnictwo Kartograficzne, Warszawa 2011, s. 157, <https://www.mazovia.pl/wydawnictwa/podrecznik-mazowsze/> (dostęp 26.06.2017).

surowca w konkretnym powiecie lub własnymi spostrzeżeniami, nabytymi podczas wycieczek krajoznawczych, odwiedzin u rodziny i znajomych.

5. Uczniowie po kolei przymocowują w koszu na tablicy wypełnione karty pracy i odczytują zapisane na nich powiaty oraz nazwy wyrobów lub potraw (przysmaków). W wypadku bardziej wymyślnych dań nauczyciel prosi o ich krótki opis. Na zakończenie zadania wspólnie wybierają najbardziej, ich zdaniem, smaczną potrawę, które mogłyby reprezentować region na międzynarodowych targach kulinarnych.

CZĘŚĆ PODSUMOWUJĄCA

1. Nauczyciel dziękuje uczniom za wszystkie działania. Zwraca uwagę, że zajęcia miały na celu pokazanie problemów współczesnej migracji do stolicy. Niezależnie od tego, czy jesteśmy rodowitymi warszawiakami, czy przyjezdnymi, nasze odczucia zależą przede wszystkim od nas i naszego zachowania. Przypomina, że województwo mazowieckie ma bardzo wiele do zaoferowania, dlatego stolica wciąż będzie się rozwijać, a wraz z nią także i migracja. Województwo mazowieckie jest bogate w zasoby rolne i hodowlane, trudno się więc dziwić, że przyjezdni wybierają potrawy i wyroby powstałe w ich rodzimych powiatach. Znajdą oni bowiem warunki ich przygotowania czy wytwarzania. Cenią także ich walory smakowe. Warto popularyzować produkty powstałe w województwie mazowieckim, przyczyni się to wzrostu zainteresowania regionem w Polsce i na świecie, a w konsekwencji – do polepszenia sposobu

upraw roślin i hodowli zwierząt, z których te potrawy i wyroby są przygotowywane.

2. Nauczyciel wystawia oceny za pracę domową. Nauczyciel prosi uczniów, aby przygotowali notatkę w formie artykułu do lokalnej gazety (o długości do 1800 znaków), w której przedstawią, w jaki sposób media utrwalają wizerunek stoików, czyli osób przyjeżdżających do Warszawy.
3. Ankieta. Nauczyciel prosi, aby każdy uczeń anonimowo odpowiedział na dwa pytania:
 - Czy odpowiadała Ci forma zajęć?
 - Czy dowiedziałeś / dowiedziałaś się na nich czegoś nowego lub zajęcia pomogły Ci usystematyzować posiadaną wiedzę?

Bulwary nadwiślańskie
w Warszawie

Załącznik nr 1.

Karta pracy

